

**STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA
W POWIECIE CHRZANOWSKIM
na koniec listopada 2015 roku**

POZIOM BEZROBOCIA I STOPA BEZROBOCIA

Na koniec listopada 2015 roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Chrzanowie figurowało **4796 osób bezrobotnych**. Liczba bezrobotnych **spadła** w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego – o 873 osoby, tj. o 15,4%.

Tabela 1. Bezrobotni zarejestrowani i stopa bezrobocia
(stan w końcu okresu sprawozdawczego)

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Listopad 2014</i>	<i>Listopad 2015</i>
Bezrobotni zarejestrowani:	5669	4796
- mężczyźni	2679	2266
- kobiety	2990	2530
 Z liczby bezrobotnych:		
- dotychczas niepracujący	797	560
- zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	370	263
- posiadający prawo do zasiłku	621	551
 Stopa bezrobocia w powiecie chrzanowskim	13,6%	11,6%

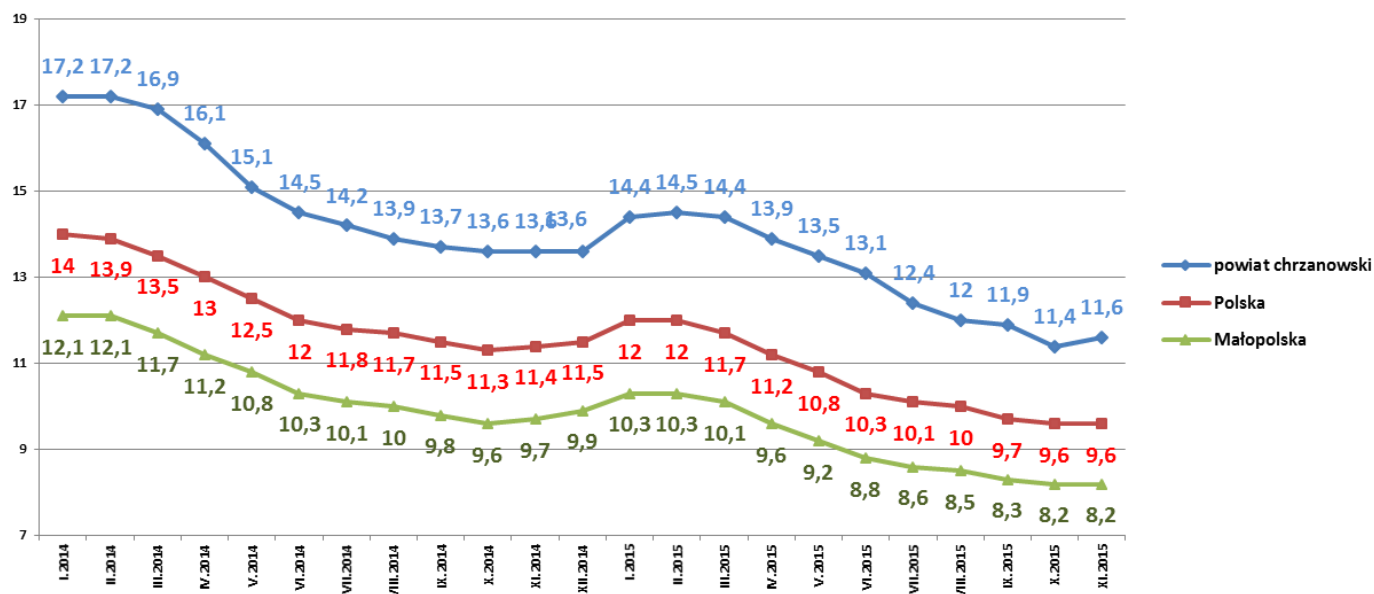
Na koniec listopada 2015 roku w ewidencji odnotowano 560 osób dotychczas niepracujących, 263 osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz 551 osób posiadających prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Powyższe kategorie uległy zmniejszeniu w porównaniu do analogicznego okresu sprawozdawczego roku 2014 :

- liczba osób dotychczas niepracujących o 29,7% (o 237 osób),
- liczba zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy o 28,9% (o 107 osób),
- liczba posiadających prawo do zasiłku zmniejszyła się o 11,3% (o 70 osób).

Na koniec listopad 2015 roku **wskaźnik stopy bezrobocia** liczony dla powiatu chrzanowskiego osiągnął poziom 11,6% co w porównaniu do listopada 2014 roku oznacza spadek o 2 punkty procentowe. Stopa bezrobocia dla województwa małopolskiego wyniosła natomiast 8,2 % a dla kraju 9,6%.

Zmiany stopy bezrobocia od roku 2014 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Zmiany stopy bezrobocia w latach 2014 – 2015

PLYNNOŚĆ BEZROBOCIA

Kształtowanie się poziomu bezrobocia zależy od wielkości i dynamiki zmian w napływie i odpływie z bezrobocia. Obie te wielkości charakteryzują się wysokimi wahaniami wynikającymi w znacznej mierze z sezonowości.

Od początku roku 2015 roku **zarejestrowano 7307 osób bezrobotnych**. W analogicznym okresie roku 2014 zarejestrowano 7563 osoby. Oznacza to, że napływ bezrobotnych w roku 2015 był niższy o 256 osób niż w takim samym okresie roku 2014. Wśród bezrobotnych nowo zarejestrowanych 6211 osób (85%) stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny. Spośród osób nowo zarejestrowanych 560 osób, tj. 11,7% stanowiły osoby dotychczas niepracujące.

Tabela 2. Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani
(stan w ciągu okresu)

Wyszczególnienie	I. - XI.2014	I. - XI.2015
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	7563	7307
z liczby ogółem:		
- zarejestrowani po raz pierwszy	1279	1096
- zarejestrowani po raz kolejny	6284	6211
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem	8888	8211
w tym m. in.:		
- podjęcia pracy subsydiowanej	286	396
- podjęcia pracy niesubsydiowanej	3712	3301

Od początku 2015 roku **wyrejestrowano 8211 osób**. W analogicznym okresie roku 2014 wyrejestrowano 8888 osób. Oznacza to, że odpływ w roku 2015 był niższy o 677 osób niż w roku 2014.

Główną przyczyną utraty statusu bezrobotnego było **podjęcie pracy**. Od początku roku 2015 **3697 osób** zostało wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy, co stanowiło **45%** ogółu wyłączeń z ewidencji. Drugą z najczęstszych przyczyn wyłączeń z rejestru było **niepotwierdzenie gotowości do pracy**. Od początku roku 2015 **2005 osób** zostało wyłączonych z ewidencji z tego powodu, co stanowiło **24,4%** odpływu.

Przyczyną pozbawienia statusu bezrobotnego była także **dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego** (446 osób, tj. 5,4%) oraz **odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy** (92 osób, tj. 1,1%).

Utrata statusu bezrobotnego może mieć związek także z dezaktywacją zawodową.

Od początku 2015 roku przyczynami tego typu wyłączeń z ewidencji bezrobotnych były:

- osiągnięcie wieku emerytalnego – 32 osoby,
- nabycie praw emerytalnych lub rentowych – 86 osób,
- nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego – 142 osoby.

Odpływ z ewidencji osób bezrobotnych 2015 roku związany był także z:

- rozpoczęciem prac interwencyjnych – 146 osób,
- skierowaniem do wykonywania robót publicznych – 10 osób,
- otrzymaniem dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej – 109 osób,
- podjęciem pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego – 81 osób,
- podjęciem pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie – 6 osób,
- podjęciem pracy w ramach bonu zatrudnieniowego – 6 osób,
- podjęciem pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne – 2 osoby,
- podjęciem pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia – 23 osoby,
- rozpoczęciem szkolenia – 341 osób, w tym 27 osób w ramach bonu szkoleniowego,
- rozpoczęciem stażu – 725 osób, w tym 46 osób w ramach bonu stażowego,
- rozpoczęciem przygotowania zawodowego dorosłych – 2 osoby,
- rozpoczęciem prac społecznie użytecznych – 195 osób, w tym w ramach PAI – 85 osób.

Osoby bezrobotne, które podjęły pracę w ramach w/w programów, zgodnie z objaśnieniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej są ujmowane w momencie rozpoczęcia danego programu do kategorii osób wyłączonych z ewidencji. Po zakończeniu danego programu ponownie uwzględnia się je w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w miesiącu sprawozdawczym.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH

Większą część populacji bezrobotnych zarejestrowanych w chrzanowskim Urzędzie Pracy stanowią kobiety. Na koniec listopada 2015 roku w liczbie 2530 osób, stanowiły 52,7% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do listopada 2014 roku ich liczba spadła o 460 osób (15,4%).

Jak dotąd rynki pracy wszystkich rozwiniętych krajów nie poradziły sobie z gorszymi perspektywami kobiet w porównaniu do możliwości mężczyzn. Przejawia się to niższym poziomem zatrudnienia, mniejszymi płacami, zatrudnieniem w mniej prestiżowych i gorzej płatnych branżach. Żadne państwo jak dotąd nie usunęło nierówności kobiet i mężczyzn na rynku pracy. Prostą receptą nie jest na pewno sam wzrost gospodarczy. Przynosi on wprawdzie większe dochody, przyczyniając się do poprawy materialnej sytuacji pań zatrudnionych w „żeńskich” branżach (wyższe wydatki na opiekę zdrowotną, edukację itp.). Jednak sam wzrost PKB nie rozwiąże wszystkich problemów. Ważniejszy jest rozwój społeczny i odpowiednia socjalizacja już od najmłodszych lat.

W art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wyszczególnione zostały grupy osób uznanych za będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. W końcu listopada 2015 roku status osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy posiadało 4042 osoby, co oznacza, że 84 na 100 bezrobotnych spełniało kryteria by być zaliczonym do tej kategorii. Osoba może spełniać kryteria by jednocześnie być zakwalifikowaną do kilku grup w szczególnej sytuacji.

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec listopada 2015 roku:

<i>Kategorie bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy</i>	<i>Stan ogółem na koniec listopada 2015</i>	<i>Udział w liczbie bezrobotnych ogółem</i>
<i>Do 30 roku życia</i>	1387	28,9%
<i>- w tym do 25 roku życia</i>	654	13,6%
<i>Długotrwale bezrobotni</i>	2664	55,6%
<i>Powyżej 50 roku życia</i>	1280	26,7%
<i>Korzystające ze świadczeń pomocy społecznej</i>	231	4,8%
<i>Posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia</i>	465	9,7%
<i>Posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia</i>	1	0,02%
<i>Niepełnosprawni</i>	257	5,4%

Najbardziej liczną zbiorowość tworzą długotrwale bezrobotni (2664 osoby), tj. 55,6% ogółu zarejestrowanych, osoby bezrobotne do 30 roku życia (1387 osób, tj. 28,9%) oraz osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia (1280 osób, tj. 26,7%).

Długotrwale bezrobotni to grupa, które ze względu na niskie wykształcenie i długi czas pozostawania bez pracy (ponad 1 rok) ma znaczne problemy z ponownym wejściem na rynek pracy. Jak wynika z danych statystycznych grupa ta od kilku lat należy do najliczniejszej kategorii bezrobotnych. W porównaniu do listopada 2014 roku liczba bezrobotnych długotrwale uległa obniżeniu o 536 osób jak również udział w liczbie bezrobotnych ogółem obniżył się o 0,8 punktu procentowego.

Niekorzystne zmiany zanotowano także w odniesieniu do osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Ta grupa osób na koniec listopada 2015 roku stanowiła 26,7% wszystkich osób zarejestrowanych. Oznacza to, że w stosunku do listopada 2014 roku udział w liczbie bezrobotnych ogółem wzrósł o 1,4 punktu procentowego pomimo, że zanotowano spadek liczby bezrobotnych o 152 osoby. Zwiększanie udziału osób starszych w strukturze ludności to realny problem społeczny, który jest wyzwaniem dla współczesnej gospodarki i rynku pracy. W ostatnich latach sytuacja osób starszych na rynku pracy budzi coraz większe zainteresowanie wielu środowisk, in. ośrodków akademickich, instytucji państwowych, pracodawców oraz samego społeczeństwa. Rosnące znaczenie osób starszych wynika zarówno z zachodzących zmian demograficznych, jaki i sytuacji społeczno-ekonomicznej kraju.

Wiele osób w tym wieku nawet nie stara się o pracę, uważając, że są „zbyt starzy”, a także „słabo wykształceni” lub ich wykształcenie jest nieprzydatne, nie znają języków, nie potrafią obsługiwać komputera. Program aktywizacji osób po 50 roku życia musi zatem być kompleksowy. Z jednej strony wzmacniamy ich poczucie własnej wartości np. poprzez poradnictwo indywidualne czy uczestnictwo

w tematycznych warsztatach, a także uzupełniamy lukę kompetencyjną np. w zakresie obsługi komputera czy też aktualizacji uprawnień zawodowych.

Młodzież jest grupą szczególnie zagrożoną bezrobociem, gdyż przegrywa w konkurencji z pracownikami posiadającymi doświadczenie zawodowe. Pozostawanie młodych ludzi bez pracy powoduje utratę zdobytych kwalifikacji, zniechęcenie i doprowadza często do patologii społecznych.

Na koniec listopada 2015 roku w powiecie chrzanowskim zarejestrowanych było 1387 osób bezrobotnych do 30 roku życia, w tym 654 osoby poniżej 25 roku życia. Należy zauważyć, że w porównaniu do listopada 2014 roku zarówno liczba osób do 25 roku życia jak i ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem się obniżył – o 241 osób, udział o 2,2 punktu procentowego.

Młodzież jest szczególną grupą na rynku pracy z uwagi na to, że to właśnie młodzi ludzie są z jednej strony grupą najbardziej poszukiwaną, a z drugiej strony spotykają się z największymi problemami z wejściem na rynek pracy. Ludzie poniżej 25 roku życia są grupą specyficzną, bo wkraczają dopiero na rynek pracy. Młodzież opuszczająca szkoły jest wyposażona w pewien zasób wiedzy teoretycznej, która jednak w zetknięciu z rynkiem pracy bardzo często okazuje się niewystarczająca do znalezienia zatrudnienia. I nie chodzi tylko o szkoły gimnazjalne (z oczywistych przyczyn), ponadpodstawowe o profilu ogólnym czy zawodowym, ale również o kształcenie na wyższym poziomie. Stąd wciąż w rejestrach urzędów pracy znajdują się osoby o wykształceniu policealnym i wyższym. Od wielu lat działania urzędów pracy skierowane są w dużym stopniu do tej grupy bezrobotnych. Aktywna polityka rynku pracy polega na przygotowaniu bezrobotnych, w tym bezrobotnej młodzieży, do podjęcia pracy w przyszłości.